

Sunuş

İdris YÜCEL & Özhan KAPICI

Hacettepe Üniversitesi

Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi 2018 Bahar sayısında, son dönem Osmanlı tarihinden Cumhuriyet'in ilanı ve 1960'lara kadar geçen sürecin siyasal ve sosyal tarihine farklı yönlerden ışık tutacağını düşündüğümüz toplam dokuz araştırma makalesine yer veriyor. Tibet ABAK, aktüel bir nitelik taşıyan ve uluslararası ilişkilerde dünya gündemini meşgul eden bir konu olan, büyük güçlerle Kürtler arasındaki temasların tarihsel bir boyutuna odaklanıp, 1908-1914 yılları arasında Osmanlı Devleti'nin Kürt unsurlarla olan ilişkilerini de kapsayacak şekilde Rusya'nın Kürtler üzerindeki politikalarını *Osmanlı-Rus İlişkilerinde Kürt Sorunu Üzerine Genel Bir Değerlendirme (1908-1914)* başlıklı çalışmada değerlendirdi. 1. Dünya Savaşı dönemine ait bir diğer konu da Yahya YEŞİLYURT tarafından aydınlatıldı. Yeşilyurt, yerli arşivler ile İngiliz arşivlerinden elde edilen belgeler çerçevesinde, I. Dünya Savaşı yıllarında Osmanlı Devleti'nin unutulmuş zaferlerinden biri olan 1915 Laheç Zaferi'ni ele alarak askerî tarihçiliğimize bir katkı sundu.

Salim GÖKÇEN, *Millî Mücadele Döneminde Yunanistan'ın Türkiye'deki Örgütlenme Faaliyetleri ve Rum Patrikhanesi* başlıklı çalışmada Yunanistan'ın Mütareke ve Millî Mücadele döneminde Türkiye'deki işgallerini kolaylaştırmak amacıyla Rum Patrikhanesi desteğindeki örgütlenme faaliyetlerini aydınlatıyor. Bu sayıda yer alan bir diğer çalışma, Kıbrıs'ta tesis edilen kız okulunun tarihini kurum tarihi perspektifinden bizlere aktarıyor. Ali Efdal ÖZKUL, Yurdagül AKCANSOY ve Gülcan F. ÜLVAY tarafından hazırlanan bu çalışma, 1901 yılında kurulan Viktorya İslâm İnas Sanayi Mektebi'nin Kıbrıslı Türk kızların modern bir eğitim sürecinden geçerek yetişmesinde ve daha sonra Cumhuriyet döneminde Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsemelerindeki rolüne odaklanıyor.

Gökтуğ İPEK tarafından kaleme alınan *1946 Genel Seçimlerinde Ayvalık* başlıklı makale, Türk demokrasi tarihinin belki de en önemli safhaları arasında yer alan 2. Dünya Savaşı sonrası çok partili hayata geçiş sürecinin en kritik olgusuna, yani çok partili seçimlere odaklanıyor ve okuyucuya 1946 seçimlerini Ayvalık örneği üzerinden gösteriyor.. Demokrat Parti dönemindeki önemli dış

politika olayları arasında yer alan Bağdat Paktı ve 1958 yılında Irak'ta gerçekleşen askeri darbenin pakta olan etkisi, Mustafa BOSTANCI ve Erdem KARACA tarafından aydınlatılıyor. Öte yandan Başak İNCE, Cumhuriyet dönemi eğitim politikalarının önemli bir enstrümanı olan ders kitaplarını cinsiyet kalıplamaları bakımından ele alıyor. *Gender Stereotyping in Civic Education Textbooks in Turkey throughout the Republican History* başlıklı çalışmasında yazar, vatandaşlık ders kitaplarının kadın ve erkeklerin durumunu ne ölçüde doğru olarak aktardığını belirlemek amacıyla Cumhuriyet tarihi döneminde yayımlanan ders kitaplarının içeriklerini analiz ediyor.

Bu sayıda yer alan iki makale ise Türk siyaset tarihinin tartışmalı konularından birisi olan 1960 darbesi öncesi ve sonrasına dair politik gelişmelere ışık turuyor. Firdes TEMİZGÜNEY, *1960 Darbesine Giden Süreçte Önemli Bir Kesit: İstanbul Öğrenci Olayları* başlıklı çalışmasında, 1960 Mayısında Menderes hükümeti tarafından kurulan Tahkikat Komisyonu'na tepki olarak artan öğrenci olaylarını ve bu olayların darbeye giden süreçteki etkisini inceliyor. 1960 Darbesinin siyaset sahnesine ışık tutmayı amaçlayan Ferit Salim SANLI ise *13 Kasım 1960 Tasfiyesine Giden Süreçte Alparslan Türkeş ve Milli Birlik Komitesi İçinde İhtilaf* başlıklı çalışmasında, 27 Mayıs darbesi sonrası teşkil edilen Milli Birlik Komitesi içerisindeki fikir ayrılığı kapsamında Alparslan Türkeş öncülüğündeki grubun tasfiyesinin arkaplanını okuyucuya sunuyor.

Görüldüğü üzere bu sayımızda, yakın dönem Türkiye tarihine ilişkin çeşitli meseleleri, siyasî tarihten siyaset tarihine, askerî tarihten sosyal tarihe uzanan geniş bir yelpazeden örneklerle okuyucunun değerlendirmesine sunmaktayız. Tarihçiliğin bilimsel ve meslekî kaidelerine riâyet eden yazarlarımıza ve hakemlerimize teşekkürü borç bilmekteyiz.

Düzeltilme: 2017 Bahar sayımızda Halil Özcan'a ait *Lozan Konferansı Tutanakları ve Arnavutluk'un Atina Büyükelçiliği Raporları Temelinde Mübadelede Yunanistan'daki Müslüman Arnavutların Durumu* başlıklı makalenin Sonuç bölümü yerine, teknik bir hatadan dolayı, 2016 Güz sayımızda yayınlanan Hüseyin Kalemlî'ye ait *Türkiye Paris Başkonsolosunun Raporuna Göre İkinci Dünya Savaşı Sırasında Almanların Paris'i İşgali* başlıklı makalenin Sonuç kısmı basılmıştır. Halil Özcan'a ait makalenin Sonuç kısmı elektronik kopyalarımızda düzeltilmiştir ve websitemizden ulaşılabilir. Bu teknik hatadan dolayı yazarlarımızdan ve okurlarımızdan özür dileriz.

22 Haziran 2018, Ankara